

- ... Cand. Ped. Sciences: 13.00.04. Kharkiv, 2019. 292 p.
5. Taimasov Yu.S. Theoretical and methodical principles of training future specialists: Autoref. Thesis dis. ... Cand. Ped. Sciences: 13.00.04. Kharkiv, 2021. 44 p.
6. Kolesnichenko O.S. Psychological readiness of employees of the Ministry of Emergency Situations of Ukraine for professional activity in extreme conditions: Autoref. Thesis dis. ... Cand. Psychol. Sciences: 19.00.01. Kyiv, 2011. 19 p.
7. Mul S.A. Psychology of the readiness of the border guard officer for professional activity: Thesis dis. ... Cand. Psychol. Sciences: 19.00.01. Kyiv, 2016. 539 p.
8. Lytvynchuk M.Yu. Formation of psychological readiness of future border guards to make decisions in crisis situations: Autoref. Thesis dis. ... Cand. Psychol. Sciences: 19.00.01. Kyiv, 2018. 288 p.
9. Pokanevich O.A. Formation of psychological readiness for professional activity in future firefighters-rescuers: Thesis dis. ... Cand. Psychol. Sciences: 19.00.09. Kyiv, 2019. 279 p.
10. Khanym Ramiz Kyzy Sofieva. Psychological criteria of professional fitness of rescuers of the special risk rescue service of the Ministry of Emergency Situations of the Republic of Azerbaijan: dis. ... Dr. of philosophy: 053 "Psychology". Kharkiv, 2021. 218 p.
11. Kostiv S.F. Criteria, indicators and levels of assessment of the development of psychophysical endurance of future military management professionals. Military education. Kyiv, 2018. – Issue 1 (37). P.p. 166-173.
12. Khatsaiuk O., Yeliseeva O., Zhukov V., Klymenko V., Berezhny Yu. Model of formation of readiness of future officers to use measures of physical impact in different conditions of service and operational activity. Innovative pedagogy. Odesa, 2020. – Issue 29 (2). P.p. 174-178.
13. Shemchuk V., Khatsaiuk O., Sokolovsky V., Kovtunen A., Kornienko O., Mushtatov Yu. Formation of professional competencies of future officers for actions in conditions of radiation, chemical and biological danger. Military education. Kyiv, 2021. – Issue 1 (43). P.p. 360-381.
14. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 13 (2), 457-475. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/431>.
15. Pronenko V., Starchuk O., Husak O., Dyatel A., Khlivovych I., Pleva K., Ryabukha O. The effect of special physical training on the formation of physical readiness of future officers for professional combat activities. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2021. – Issue 10 (141). P.p. 106-110.
16. Lyman A.A., Prykhodko I.I., Morozova L.V. Determination of the structure of psychological readiness for risk of servicemen of the National Guard of Ukraine. Honor and law. Kharkiv, 2021. – Issue 4 (71). P.p. 117-125.
17. Kolesnichenko O.S., Prykhodko I.I., Matsegora Y.V., Yuryeva N.V. Prediction of psychological readiness for risk of experts in extreme types of activities. Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Psychological sciences. Khmelnytskyi, 2016. – Issue 2 (4). P.p. 115-138.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.02(160).18

Демиденко М. О.
старший викладач
кафедри технологій оздоровлення і спорту КПІ імені Ігоря Сікорського
Обезюк Т. К.
старший викладач
кафедри технологій оздоровлення і спорту КПІ імені Ігоря Сікорського
Карпюк І.О.
кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри технологій оздоровлення і спорту, КПІ імені Ігоря Сікорського

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ З ПОРУШЕННЯМИ ПОСТАВИ

Метою дослідно-експериментального дослідження стала розробка та апробація комплексу спеціальних вправ, що формують правильну поставу на заняттях фізичним вихованням. Мета конкретизувалася через постановку низки завдань: виявити ступінь порушень постави у студентів першого курсу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», розробити та апробувати комплекс фізичних вправ, спрямований на корекцію порушень постави, оцінити ефективність роботи щодо формування правильної постави на заняттях з фізичного виховання. Результати дослідження ступеня порушень постави на контрольному етапі свідчать, що кількість студентів експериментальної групи з нормальною поставою збільшилася у процесі цілеспрямованої роботи. Виходячи з результатів первинного дослідження складено комплекс спеціальних фізичних вправ та рухливих ігор, спрямований на корекцію порушень постави студентів у експериментальній групі. У рамках занять з фізичного виховання дозування навантаження здійснювали шляхом зміни темпу, амплітуди, кількості рухів, а також за рахунок обтяження та опору. Після кожного заняття студентам ставилося домашнє завдання, яке вони повинні виконувати самостійно вдома. Спеціальні вправи включалися і різні форми фізкультурної роботи у вузі: на заняттях фізичної культурою, гімнастики до занять, у фізкультурних годинах. Комплекси спеціальних фізичних вправ та рухливих ігор, проведених зі студентами першого курсу на заняттях з

фізичного виховання, позитивно вплинули на формування правильної постави.

Ключові слова: постава, фізичні вправи, зміцнення спини, порушення постави, фізичне виховання.

Demydenko M., Obeziuk T., Karpiuk I. Features of physical education of students with postural disorders. The purpose of the experimental study was the development and testing of a set of special exercises that form the correct posture in physical education classes at the university. The period of posture formation is quite wide and covers the age up to 18 years. However, most of the studies devoted to postural disorders are aimed at studying this problem in children of preschool and primary school age, undeservedly avoiding the spread of this problem among student youth. On the one hand, this is due to the fact that at an earlier age, before the appearance of pronounced violations, the process of correction and prevention of posture violations is implemented more effectively, and on the other hand, the complexity of work organization and the low motivation of this category of people to engage in physical education.

The goal was concretized through the formulation of a number of tasks: to identify the degree of posture disorders in first-year students, to develop and try a set of physical exercises aimed at correcting posture disorders, evaluate the effectiveness of work on the formation of correct posture for physical education. The study consisted of three stages: ascertaining, formative, control. The results of the study of the degree of posture disorders at the control stage indicate that the number of children in the experimental group with normal posture increased in the process of purposeful work. Based on the results of the primary research, a set of special physical exercises and outdoor games was compiled, aimed at correcting students' posture disorders in the experimental group. Within the framework of physical culture, the dosing of the load was carried out by changing the tempo, amplitude, number of movements, as well as by burdening and resistance. After each lesson, students were given homework, which they had to do on their own at home. Special exercises were included in various forms of physical culture work at the university: in physical education, gymnastics before classes, in physical education in the classroom, physical education activities for an extended break etc. Complexes of special physical exercises and outdoor games, conducted with first-year students in physical culture classes, positively influenced the formation of correct posture.

Keywords: posture, physical exercises, physical culture, back strengthening, posture disorders, physical education.

Постановка проблеми. Сьогоднішня проблема здоров'язбереження є однією з найпоширеніших серед молоді. І звичайно порушення постави та її профілактика є найважливішою у цьому напрямі. Дефекти постави істотно погіршують біомеханічні властивості опорно-рухового апарату, несприятливо позначаються на функціях внутрішніх органів та згодом здатні завдавати чималої шкоди здоров'ю.

Як свідчать фахівці, частота даної патології серед підлітків та молоді досягає 80-90%, що в першу чергу пов'язано зі зниженням рівня рухової активності та змінами способу життя сучасної людини.

Постава формується у процесі зростання організму залежно від умов побуту, навчальної та трудової зайнятості, занять фізичними вправами та може змінюватися протягом усього життя. Багато фахівців приходять до думки, що проблема її формування та профілактики є, багато в чому, проблемою педагогічною і може успішно вирішуватися у процесі фізичного виховання.

Період формування постави досить широкий і охоплює вік до 18 років. Однак більшість досліджень, присвячених порушенням постави, спрямовані на вивчення даної проблеми в дітей віком дошкільного і молодшого шкільного віку, омиваючи поширення цієї проблеми серед студентської молоді.

Що з одного боку обумовлено тим, що в більш ранньому віці, до виникнення виражених порушень, процес корекції та профілактики порушень постави реалізується більш ефективно, а з іншого, складністю організації роботи та низькою мотивацією цієї категорії осіб до занять фізичною культурою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема фізичного виховання молоді з порушенням постави висвітлена у вітчизняних і зарубіжних працях: В. М. Аплевич [1], Т. Г. Бакалюк [2], Давидіда Н. О., Попович Д. В., Безпалова Н. М., Довгань О. М., Коваль В. Б., Вайда О. В., Черній Ю. М. [3], Нагорна О. Б., Горчак В. В. [4].

Питання, пов'язані з фізичною терапією молоді з порушенням постави розглядали зарубіжні дослідники Bonaitic W., Feingold J., Briard M.L. [5], Zaleske D.J., Ehrlich M.G., Hall J.E. [6], Zetterberg C., Aniansson A., Grimby G [7]. Однак пошук нових методів фізичного виховання молоді з порушенням постави продовжується.

Мета статті - виявлення ефективності фізичного виховання на формування правильної постави студентів ЗВО.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналізуючи літературу, можна побачити що, правильна постава, у науковій літературі, характеризується симетричним розташуванням частин тіла щодо хребта.

Голова тримається прямо:

- лінія, проведена через зовнішній слуховий прохід та нижній край очниці горизонтальна;
- плечові суглоби розлучені;
- надпліччя на одному рівні;
- кути, утворені бічною поверхнею шиї та над плечем симетричні;
- живіт підтягнутий;
- ноги випрямлені в колінних і кульшових суглобах.

Грудна клітина не має западин та випинань, симетрична щодо середньої лінії; лопатки симетричні, протягом усього рівномірно прилягають до грудної клітини; трикутники талії симетричні.

Хребет не має патологічних вигинів, величина фізіологічних вигинів та кут нахилу тазу в межах вікової норми [6, с. 15].

Так, виділяється ряд факторів, що визначають поставу, вони поділяються на три групи: анатомічні, фізіологічні та соціальні. Саме до анатомічних факторів, на думку авторів, що визначають поставу відносяться:

- форма хребта;
- розташування хребта щодо передньої середньої осі тіла;
- виразність фізіологічних вигинів, що коливається в нормі від 3 – 5 сантиметрів;
- симетричне, прилегле до грудної клітки положення лопаток;
- м'язові деформації;
- розташування у просторі таза та кут його нахилу;
- довжина та форма кінцівок;
- зв'язку хребта, пояси верхніх кінцівок та тазового;
- розвиток мускулатури [2, с. 175].

До фізіологічних факторів, що впливають на поставу людини та зумовлюють її формування, відносяться:

- темпи та характер індивідуального розвитку рухових навичок та статистичних реакцій, що застосовуються як тренуючий вплив спеціальних фізичних вправ для постави та систематичність їх використання;
- наявність хронічних хвороб, що супроводжуються появою захисної напруги м'язів над хворою областю, загальною функціональною слабкістю, зниженим тонусом м'язів та зв'язкового апарату, негативним впливом на діяльність внутрішніх органів, що змінює м'язовий баланс у всьому тілі;
- врівноваженість основних нервових процесів збудження та гальмування [1, с. 90].

У літературі виділяють найбільш типові причини порушень постави, яким відносять індивідуальні особливості та спадковість, постійні порушення статички, хворий спосіб життя.

Так, на підтвердження значимості неправильного становища тіла, у виникненні порушень постави, Н. Давибіда, наводить дані величини тиску на міжхребцеві диски в різних положеннях: лежачи на спині - 25%, стоячи-100%, стоячи, з нахилом уперед - 150%, стоячи, з нахилів уперед і обтяженням в руках - 220%, сидячи, з нахилом уперед - 185%, сидячи з нахилом вперед та обтяженням у руках – 215 %. У невідповідних положеннях тіла м'язовий корсет тулуба розслабляється, і весь тягар тіла припадає на хребетний стовп, що й викликає порушення постави [3, с. 120].

Вивчивши наукову літературу, що стосується деформацій хребта, ми виявили, що класифікацій порушень постави кілька. Найбільш повна класифікація видів порушень постави представлена W. Bonaitic. Саме, у сагітальній площині автор виділяє п'ять видів порушень постави, викликаних збільшенням (сутулість, кругла спина, кругло-увігнута спина) або зменшенням фізіологічних вигинів (плоска спина, плоскогнута спина).

У фронтальній площині той самий автор виділяє два види порушень постави асиметрична (сколіотична) постава та млява постава. Так, серед перших симптомів можна виділити симптоматику порушень постави:

- різну висоту плечей;
- несиметричність лопаток;
- сутулість або занадто сильно виражений прогин у поперековому відділі хребта;
- вигин хребта убік [5, с. 229].

На думку більшості авторів, чільне місце в системі заходів профілактики та корекції різних порушень постави займають фізичні вправи.

Під час самостійних занять саме вплив фізичних вправ надає позитивний вплив на опорно-руховий апарат, змінюючи його будову та функції, що дозволяє активізувати обмін речовин і місцеві трофічні процеси в м'язах. Застосування вправ дозволяє змінити та нормалізувати кут нахилу таза, коригувати порушені фізіологічні вигини хребта, виправити положення та форму грудної клітки, положення голови, домогтися симетричного стояння плечового пояса, зміцнення м'язів черевного преса [1,4, 6].

Автори у своїх дослідженнях вважають за необхідне поетапну корекцію порушень постави. На першому етапі, на думку автора, необхідно створення умов для майбутньої фіксації виробленої постави, доведення до свідомості поняття про оптимальне співвідношення різних частин тіла з наступним закріпленням через м'язово-суглобове відчуття.

Метою другого етапу є - оптимізація рухової активності, підвищення рівня розвитку фізичних здібностей та функціонального стану.

На третьому етапі корекції порушень постави використовуються спеціальні фізичні вправи. Усі засоби фізичного виховання, спрямовані на формування правильної постави, поділяються на дві групи: загальноорозвиваючі та спеціальні [7].

Нами проведено дослідження, розроблено та проведено спеціальні вправи на заняттях фізичного виховання з метою формування правильної постави у студентів першого курсу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Результати дослідження методом соматоскопії на констатуючому етапі показали, що у 62% студентів контрольної групи та 58% експериментальної не зафіксовано ознаки порушення постави. У випробуваних не відмічено відхилення голови від середньої лінії, асиметричності плечей та лопаток, деформації грудної клітки, а також ознак плоскостопості.

Ознаки незначного порушення постави зафіксовано у 20% студентів контрольної та стільки ж у студентів експериментальної групи. Найчастіше відзначалися такі ознаки: нахил голови вперед та асиметричність плечей та лопаток при виконанні вису на перекладині, що є ознакою формування першої ступеня сколіотичної постави.

У 10% випробуваних обох груп ці ознаки виявлялися постійно.

У 16% студентів контрольної групи та у 12% експериментальної фіксувалися ознаки формування плоскостопості: нерівність трикутників талії, асиметричність колінних суглобів, неправильна постановка стопи при ходьбі (відсутність перекату з п'яти на носок, тобто нога ставиться на всю ступню).

Далі, за допомогою методу антропометрії виявлялося наявність грудного кіфозу, що найбільш характерно для

студентів.

Результати дослідження методом антропометрії на констатуючому етапі показали, що у 56% випробуваних контрольної та 52% експериментальної групи індекс, що характеризує ступінь виразності грудного кіфозу, становив 105%. Отриманий індекс варіюється в межах 100-110%, що свідчить про відсутність порушень грудного відділу хребта. Для 24% студентів контрольної та 28% - експериментальної групи, індекс, що характеризує ступінь виразності грудного кіфозу, дорівнював 115%. Діапазон індексу у межах 110–120%, отже, можна говорити про наявність слабких порушень грудного відділу хребта.

Таким чином, дані дослідження дозволяють зробити висновок про недостатній рівень сформованості правильної постави у студентів. Ознаки незначного порушення постави зафіксовано у 16% студентів у контрольній та 12% — експериментальній групі.

Для виправлення порушень постави були відібрано вправи, які були розподілені на чотири основні блоки вправ:

- 1) для вироблення відчуття правильної постави;
- 2) плоскої спини;
- 3) круглої спини;
- 4) опуклої спини.

У кожен блок були включені симетричні вправи, що коригують, вправи в рівновазі, розслабленні, розтягуванні, вправи для збільшення рухливості хребта, гімнастичні вправи для вироблення м'язового корсету (зміцнення м'язів спини, черевного преса, бічних м'язів тулуба), вправи, що формують навик правильної постави, дихальні та власне гімнастичні вправи корекційного характеру, а також вправи з різних вихідних положень (лежачи, сидячи, стоячи на колінах) і з використанням різноманітних предметів та посібників (м'ячі, нудли, гантелі, мішечки з піском, фітбол, гімнастична палиця, лава та ін.).

Ходьбу вводили у всі частини занять, ускладнюючи їх за рахунок дотримання правильної постави, поєднуючи ходьбу з диханням та рухами рук, а також включаючи різні варіанти пересування: з високим підніманням стегна, у напівприсіді, хресним, приставним кроком із використанням різних предметів.

Для зміцнення склепіння стопи включали різні варіанти пересування: на шкарпетках, на п'ятах, зовнішньому краю стоп, перекочування з п'яти на носок.

На заняттях фізичного виховання біг використовували як засіб адаптації до фізичних навантажень серцево-судинної та дихальної систем. Ця вправа застосовували також у різних варіаціях та з використанням предметів та снарядів, при цьому під час бігу формували вміння зберігати правильну поставу. Бігові рухи включали до підготовчої та основної частини занять.

У рамках занять фізичного виховання дозування навантаження здійснювали шляхом зміни темпу, амплітуди, кількості рухів, а також за рахунок обтяження та опору.

Висновки. Виходячи з результатів первинного дослідження, було складено комплекс спеціальних фізичних вправ, спрямований на корекцію порушень постави студентів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» у експериментальній групі.

Результати дослідження ступеня порушень постави на контрольному етапі свідчать, що кількість студентів експериментальної групи з нормальною поставою збільшилася у процесі цілеспрямованої роботи.

Таким чином, комплекси спеціальних фізичних вправ, проведених зі студентами на заняттях з фізичного виховання, позитивно вплинули на формування правильної постави. Це дозволяє зробити висновок, що гіпотеза про те, що цілеспрямоване та комплексне використання спеціальних фізичних вправ на заняттях фізичною культурою сприятиме корекції порушень постави, підтвердилася.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні технології корекції порушень постави студентів у процесі фізичного виховання з урахуванням рівня стану їхнього біогеометричного профілю.

Література

1. Аплевич В. М. Ефективність застосування кінезіотейпування у програмі відновлювального лікування ідіопатичного сколіозу ранніх ступенів у дітей старшого шкільного віку : дис. ... канд. мед. наук: Одеса, 2017. 181 с.
2. Бакалюк Т. Г., Чурпій І. К., Янів О. В., Стельмах Г. О., Телиця Є. Ю. Сучасні аспекти реабілітаційного обстеження при порушенні постави у людей молодого віку. *Art of Medicine*, 2020. 1 (13). С. 175–179.
3. Давибіда Н. О., Попович Д. В., Без-палова Н. М., Довгань О. М., Коваль В. Б., Вайда О. В., Черній Ю. М. Масаж та лікувальна фізична культура як засоби фізичної реабілітації при різновидах сколіозу в дорослих та дітей з порушенням опорно-рухового апарату. *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*. 2019. No 2. С. 119–124.
4. Нагорна О. Б., Горчак В. В. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник. Рівне, 2017. 127 с.
5. Bonaitic W., Feingold J., Briard M.L. et al. Genetic of idiopathic scoliosis. *Helv. Paediat. Acta*. 2016. Vol. 31. P. 229–240
6. Zaleske D.J., Ehrlich M.G., Hall J.E. Association of glycosaminoglycan depletion and degradative enzyme activity in scoliosis. *Clin. Orthop. Rel. Res.* 2020. N 148. P. 177
7. Zetterberg C., Aniansson A., Grimby G. Morphology of the paravertebral muscles in adolescent idiopathic scoliosis. *Spine*. 2019. Vol. 8. P. 457.

Reference

1. Aplevych V. M. (2017) Efektivnist' zastosuvannya kinezioteypuvannya u prohrami vidnovlyuval'noho likuvannya idyopatychnoho skoliozu rannikh stupeniv u ditey starshoho shkil'noho viku : dys. ... kand. med. nauk: Odessa, 181 s.
2. Bakalyuk T. H., Churpiy I. K., Yaniv O. V., Stel'makh H. O., Telytsya YE. YU. (2020) Suchasni aspekty rehabilitatsiynoho obstezhennya pry porushenni postavu u lyudey molodoho viku. *Art of Medicine*, 1 (13). S. 175–179.

3. Davybida N. O., Popovych D. V., Bez-palova N. M., Dovhan' O. M., Koval' V. B., Vayda O. V., Cherniy YU. M. (2019) Masazh ta likuval'na fizychna kul'tura yak zasoby fizychnoyi reabilitatsiyi pry riznovydakh skoliozu v doroslykh ta ditey z porushennyamy oporno-rukhovero aparatu. *Zdobutky klinichnoyi i eksperymental'noyi medytsyny*. No 2. С. 119–124.
4. Nahorna O. B., Horchak V. V. (2017) Osnovy fizychnoyi reabilitatsiyi: navchal'nyy posibnyk. Rivne, 127 s.
5. Bonaitic W., Feingolg J., Briard M.L. et al. (2016) Genetic of idiopathic scoliosis. *Helv. Paediat. Acta*. Vol. 31. P. 229–240
6. Zaleske D.J., Ehrlich M.G., Hall J.E. (2020) Association of glycosaminoglycan depletion and degradative enzyme activity in scoliosis. *Clin. Orthop. Rel. Res.* N 148. P. 177
7. Zetterberg C., Aniansson A., Grimby G. (2019) Morphology of the paravertebral muscles in adolescent idiopathic scoliosis. *Spine*. Vol. 8. P. 457.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.02(160).19
УДК 373.017.4:[796.5:908-057.874

Дем'янчук О.Г.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Ващук Л.М.
кандидат педагогічних наук, доцент
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
Єрко І.В.
кандидат географічних наук, доцент
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
Єрко А. В.
здобувач другого(магістерського) рівня вищої освіти факультету фізичної культури, спорту та здоров'я
Волинський національний університет імені Лесі Українки

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧОГО ПРОФІЛЮ

У статті висвітлено важливість національно-патріотичного виховання школярів у закладах туристсько-краєзнавчого профілю, діяльність Центру національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства. Здійснено аналіз та узагальнення літературних джерел, інформаційних джерел мережі інтернет. Визначено мету - розкрити суть та важливість національно-патріотичного виховання школярів. З'ясовано, що в Україні національно-патріотичне виховання в українському суспільстві залишається першочерговим як для держави, так і для системи освіти в цілому і є одним із пріоритетних напрямів діяльності.

Важливу роль у національно-патріотичному вихованні школярів відіграє Центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, що має за мету реалізацію державної політики щодо національно-патріотичного виховання дітей та молоді; координацію національно-патріотичного виховання дітей та молоді в системі освіти.

Ключові слова: національно-патріотичне виховання, школярі, позашкільні заклади.

Demianchuk O., Vashchuk L., Ierko I., Ierko A. National - patriotic education of schoolchildren in the institutions of tourism and educational studies. The article deals with the importance of national - patriotic education of schoolchildren in the institutions of tourism and educational studies and deals with the work of The Centre of national - patriotic education, tourism and local history. The analysis and the generalization of literary sources and informational sources of the Internet was carried out. The purpose of this paper is to reveal the essence and the importance of the national - patriotic education of schoolchildren. It was found that the national - patriotic education in Ukraine is the priority both for the country and for the educational system and it is one of the priority activities.

Among the various forms of educational work, which accompany the formation of general educational value of younger generation, special place belongs to the national-patriotic education.

The relevance of national - patriotic education of schoolchildren and youth is due to the processes of development and modern formation of Ukrainian society, terrible challenges, facing Ukraine at this time and demanding the further improvement of national - patriotic education.

Ukrainian State Centre of national - patriotic education, tourism and local history for student youth plays an important role in national – patriotic education of schoolchildren. The purpose of the Centre is the implementation of the state policy for the national – patriotic education of children and youth as well as the coordination of the national – patriotic education of children and youth in the education system. The Center analyzes the condition and determines the priority directions of touristic and local history work and national – patriotic education with the students in Ukraine. The main activity is national – educational direction.

The methods and the techniques of work regarding the national – patriotic education of members of the Centre are very diverse. It is complicated pedagogical process. At its core is the development of the moral feelings of schoolchildren, the education of a sense of dignity and national consciousness. The implementation of the national revival to a certain extent depends on the teachers' professional training, their ability to delve into child's world and to transfer them all the experience of the previous generations.

Out-of-school national – patriotic education is the organic component of general education system in Ukraine and it is